

Welk armoedebeloid willen mensen in armoede in Erpe-Mere?

Aanbevelingen gemeenteraadsverkiezingen 2024

03/06/2024

samenarmoedestoppen.org

Welzijnsschakel Ommekker vzw

Inhoud

1. [Inleiding](#)
 2. [Participatie van mensen in armoede](#)
 3. [Wonen](#)
 4. [Onderwijs & opvoeding](#)
 5. [OCMW-dienstverlening](#)
 6. [Digitale inclusie](#)
 7. [Vrije tijd](#)
 8. [Armoede in Erpe-Mere in cijfers](#)
-

1. INLEIDING

Armoede is een onrecht. Armoede is een proces van marginalisering waarbij mensen vaak structureel en langdurig in slechte leefsituaties belanden. Een tekort aan inkomen of middelen om in basisbehoeften te voorzien ontnemt mensen in armoede kansen tot een menswaardig leven. Armoede is een structureel maatschappelijk probleem. De manier waarop we onze samenleving, gemeente organiseren bepaalt of er veel of weinig armoede is. De grote hefboomen voor armoedebestrijding liggen op Vlaams en Federaal niveau maar ook het lokale beleid kan armoede aanpakken. Het lokale bestuur van Erpe-Mere kan structurele maatregelen nemen om armoede te bestrijden en draagt verantwoordelijkheid.

Armoede bestaat in onze landelijke gemeente. De Scharnier bereikt meer dan 150 gezinnen. Ommekeer ondertussen al meer dan 240 gezinnen in armoede. Een bijkomende uitdaging is dat er een belangrijke toename is van mensen in armoede met een migratie-achtergrond. In onze samenleving waar het individualisme steeds meer de bovenhand krijgt en solidariteit steeds meer in vraag wordt gesteld, krijgen mensen in armoede te vaak de stempel 'profiteur' of 'eigen schuld', terwijl niemand ervoor kiest in armoede te leven. Spijtig genoeg worden te vaak de armen en niet de armoede uitgesloten.

Enkel samen kunnen we armoede stoppen. Het gemeentebestuur kan daarin een belangrijke voortrekkersrol spelen. Armoede heeft te maken met alle levensdomeinen. Omdat onze werking zich toespitst op een aantal levensdomeinen komt in dit memorandum enkel participatie, wonen, OCMW-dienstverlening, onderwijs & opvoeding, digitale kloof en vrije tijd aan bod.

Dit memorandum werd opgemaakt vanuit de ervaringen van mensen in armoede in Erpe-Mere en in samenwerking met het Netwerk Tegen Armoede. Ons doel is mensen in armoede een stem te geven in de beleidsbeslissingen en samen met alle partners armoede structureel aan te pakken in onze gemeente. Er worden beslissingen genomen in de goede richting, tegelijk geven de ervaringen die we verzamelen in onze vereniging aan dat er nog veel werk aan de winkel is.

Alle politieke partijen zijn verontwaardigd over het bestaan van armoede en stellen dat armoedebestrijding een prioriteit moet zijn. Armoede wordt vaak in de mond genomen, maar op alle beleidsniveaus worden er onvoldoende structurele maatregelen genomen. Wil men echt een verschil maken, dan zijn moedige keuzes nodig. We hopen dat de politieke partijen en het volgende gemeentebestuur onze aanbevelingen omzetten in concreet beleid.

Laat ons samen armoede stoppen en iedereen een menswaardig leven geven!
De 240 gezinnen van Welzijnsschakel Ommekeer

2. PARTICIPATIE VAN MENSEN IN ARMOEDE

Armoede meemaken zorgt ervoor dat mensen hun stem en plaats in de samenleving verliezen. Ze hebben dan wel op papier gelijke rechten maar ervaren in de feiten dagdagelijks uitsluiting en tweederangs burgerschap. Ze ontberen de hefboomen om hun rechten uit te oefenen en op te nemen. Armoede leidt dus tot ongelijke behandeling van burgers met schending van sociaal-economische en culturele grondrechten tot gevolg.

Wij vragen dat de participatie van mensen in armoede in de opmaak en vormgeving van een beleid voor structurele armoedebestrijding ernstig wordt genomen

Participatie van mensen met eigen armoede-ervaring geeft hen een stem in de strijd tegen armoede en erkent hun democratisch recht om gehoord te worden. Zo kunnen ze een gelijke behandeling opeisen zoals elke andere burger en mens. De missie van een vereniging waar armen het woord nemen is armoede structureel te bestrijden met en vanuit de kennis van mensen in armoede zelf.

Participatie is voor ons geen middel noch een doel. Participatie is een uitgangspunt om armoede als schending van mensenrechten te kunnen bestrijden en zo rechten te herstellen. Wij vragen dan ook dat de participatie van mensen in armoede in de opmaak en vormgeving van een beleid voor structurele armoedebestrijding ernstig wordt genomen. Daarbij moeten onze verenigingen ondersteund en erkend worden in hun democratische en unieke functie om een zeer diverse groep van gemarginaliseerde mensen een stem te geven. Het is cruciaal de ervaringsdeskundigheid van mensen in armoede te erkennen.

Geef vanuit beleid feedback op de advies -en werkgroepen

Ommekeer neemt deel aan verschillende advies -en werkgroepen binnen het lokale bestuur. Deze advies -en werkgroepen hebben vaak een informatief karakter of zijn gericht op de organisatie van uitvoerende taken. Wanneer er een beleidsadvies geformuleerd wordt, is het voor Ommekeer vaak onduidelijk wat er met dat advies gebeurt. We vragen om een duidelijke procedure waarbij de aanbevelingen van adviesgroepen worden besproken door het beleid, en dat er een feedback volgt naar advies -en werkgroepen.

Bouw armoedetoetsen in

In het proces van het nemen van beleidsbeslissingen door het lokaal bestuur kan er steeds een armoedetoets afgenomen worden. Een armoedetoets is een dialoog met Ommekeer waarlangs het lokaal bestuur het beleid bij het ontwerp of de uitvoering screent op de mogelijke impact die het zal hebben of heeft gehad op armoede, op mensen in armoede of op ongelijkheid die tot armoede kan leiden.

Ommekeer is bereid armoedetoetsen uit te voeren op verschillende beleidsdomeinen die in dit memorandum zijn opgenomen. Een eerste belangrijke stap is een armoedetoets voor het gemeentelijk armoedebeleidsplan voor de volgende legislatuur. De schepen van armoedebestrijding kan waken over de uitvoering van de armoedetoetsen.

3. WONEN

In 2023 stonden er ongeveer 182.000 gezinnen in Vlaanderen en meer dan 2.200 gezinnen in Erpe-Mere op de wachtlijst voor een sociale woning. Het is aan de Vlaamse Regering om meer en betere (sociale) woningen te realiseren om de wachtlijst weg te werken. Daarnaast moeten ook lokale besturen hun steentje bijdragen.

‘Ik sta op de wachtlijst voor een sociale woning en huur momenteel een private woning met veel mankementen. Het is een echt tochtgat! Enkel glas, WC buiten, geen CV, ik heb enkel een gasvuur in de living en op één slaapkamer, een afgeleefde keuken en badkamer, geen dakisolatie. Ik heb een inkomen van 1250 euro en 675 euro gaat naar de huur. Dat is de helft van mijn inkomen!’

Maria, Erpe-Mere

Maak een ambitieus sociaal woonplan voor Erpe-Mere dat streeft naar 6% sociale woningen

Het lokale bestuur heeft vanuit Vlaanderen de opdracht (sociaal bindend objectief) gekregen om tegen 2025 140 extra sociale huurwoningen in onze gemeente te realiseren. Dankzij de inspanningen zal deze doelstelling worden gehaald, en dat juichen we toe. Deze inspanning toont aan dat lokale besturen in staat zijn om het aanbod van sociale woningen te vergroten. Het sociaal bindend objectief is echter slechts een minimumnorm; er blijft een groot tekort aan sociale woningen in Erpe-Mere. Net als de rest van Vlaanderen heeft onze gemeente te weinig sociale woningen.

We roepen de gemeente op voor de volgende legislatuur een ambitieus gemeentelijk sociaal woonplan op te stellen met meer sociale woningen dan het voorgestelde minimum. In Vlaanderen heeft een gemiddelde gemeente 6% sociale huurwoningen. We vragen dat de gemeente het aantal sociale woningen verhoogt van de huidige 3% of 350 sociale huurwoningen naar 6% of 700 sociale huurwoningen.

Het verhogen van het aantal sociale woningen kan worden bereikt door:

- Bij nieuwe bouwprojecten altijd een percentage sociale woningen te voorzien;
- actief op zoek te gaan naar bouwgronden en andere opportuniteiten;
- bij leegstand gebruik te maken van het recht op voorverkoop of het sociaal beheersrecht;
- actief contact op te nemen met private verhuurders die hun woning kunnen verhuren via het sociaal verhuurkantoor.

Zorg voor voorrangregels voor de meest kwetsbare huurders bij toewijzing van sociale woningen

De gemiddelde wachttijd voor een sociale woning bedraagt 5 jaar. De lange wachtlijst is een gevolg van het tekort aan sociale woningen. Het is dringend noodzakelijk om de wachtlijsten weg te werken. In de tussentijd vragen we om de helft van de sociale woningen toe te wijzen aan kwetsbare huurders door:

- Te streven naar een minimale lokale binding van de laatste 10 jaar onafgebroken 5 jaar in de gemeente te wonen en deze toe te passen over de hele regio van de woonmaatschappij.
- Prioriteit te geven aan kandidaat huurders in een woonnoodsituatie, zoals dak -en thuislozen, huurders wiens woning na een kwaliteitscontrole als onbewoonbaar is verklaard, of huurders die bedreigd worden met uithuiszetting.
- Voorrang te geven aan alleenstaande ouders.

We vragen intense huurbegeleiding voor kandidaat-huurders van een sociale woning

Wanneer mensen op de wachtlijst staan, dan kunnen ze niet anders dan privaat huren. De zoektocht naar een huurwoning is moeilijk. Er zijn te weinig huurwoningen en mensen ervaren vaak discriminatie omwille van hun inkomen, omdat ze alleenstaande zijn of van andere origine zijn. Mensen betalen te veel huur en wonen vaak in een woning van mindere kwaliteit. Niet iedere huurder heeft de nodige vaardigheden of kent zijn/haar rechten. Als huurder bevind je je vaak in een kwetsbare positie en ben je bang je huurwoning te verliezen en beslis je vaak te blijven waar je bent.

In onze gemeente zijn er momenteel 298 kandidaat-huurders voor sociale woningen. Het OCMW kan actief kandidaat-huurders voor sociale woningen opsporen en begeleiden bij het vinden van een betaalbare en kwalitatieve woning. Momenteel biedt het OCMW alleen begeleiding aan inwoners die cliënt zijn. Er kan overwogen worden om extra personeel als huurbegeleider aan te stellen met behulp van de middelen uit de leegstandsbelasting.

Om de begeleiding zo toegankelijk mogelijk te maken, kan de huurbegeleider proactief contact opnemen met kandidaat-huurders voor sociale woningen en kan de begeleiding op vrijwillige basis en op basis van gezamenlijke afspraken plaatsvinden.

Het takenpakket van de huurbegeleider kan onder andere bestaan uit: begeleiding bij ongeschiktheid of onbewoonbaarverklaring van de woning, samen met de huurder op zoek gaan naar een nieuwe huurwoning, begeleiding bij uithuiszetting, hulp bij het aanvragen van huursubsidie of huurpremie, ondersteuning bij inschrijving voor een sociale woning, hulp bij communicatie met de verhuurder in geval van conflicten, en indien nodig, juridische stappen.

4. ONDERWIJS & OPVOEDING

Er is een groeiende aandacht voor armoede binnen het onderwijs. En terecht, want maar liefst 1 op 8 Vlamingen wordt in kansarmoede geboren.

Leerlingen in een kwetsbare situatie ondervinden meer moeilijkheden op school. Een te hoge boekenfactuur, stress waardoor ze zich moeilijk kunnen concentreren en geen stille plekken om huiswerk te maken zorgen voor slechte punten. Wanneer leerkrachten niet verder kijken dan hun prestaties, komen ze al snel in het watervalstelsel terecht of stoppen ze met school.

Hoewel er gesproken wordt over gelijke onderwijskansen, zien we dit niet wanneer de bel gaat. De scholen van Erpe-Mere zien een toename van het aantal kwetsbare leerlingen met een migratie-achtergrond. Onderwijs kan armoede niet oplossen, maar wel het verschil maken. Directeurs merken steeds vaker op dat leerlingen met niet aangepaste kledij of ongezonde voeding op school komen. Ze gaan vaak zelf op zoek naar oplossingen, maar even vaak weten ze niet waar te beginnen, welke maatregelen het verschil maken en hoe ze armoede kunnen herkennen, kwetsbare ouders kunnen betrekken of problemen bespreekbaar maken.

'Je bent bang dat je kind anders bekeken zal worden als je op school laat weten dat je de boeken niet kan betalen. Bij op school praten ze heel open over de UiTPAS en gespreide betaling, dan durf je sneller de stap zetten als er problemen zijn. Dat zouden alle scholen moeten doen.'

Carla, Erpe-Mere

Bouw structureel samenwerkingen tussen scholen en ouders op door een brugfigurenwerking

Kinderen uit gezinnen in armoede komen op school terecht in de andere wereld van de middenklasse vol regels en structuur. Ouders houden vaak slechte herinneringen over aan hun schoolloopbaan. Kinderen lopen vaak achterstand op, de schoolkosten kunnen zorgen voor achterstallige facturen en vaak is er minder communicatie tussen school en ouders. Het aantal kinderen met een migratieachtergrond neemt toe. Kinderen uit arme gezinnen worden vaak anders bekeken en uitgesloten. Bij contact tussen ouders en school is het nogal eens enkel voor slecht nieuws. De mensen in armoede vragen inspanningen om ouders en school dichterbij elkaar te brengen. Ook de scholen van Erpe-Mere willen de ouderbetrokkenheid verhogen.

Ommekeer is vragende partij de brug tussen Onderwijs en Welzijn te verkleinen door het structureel uitbouwen van een brugfigurenwerking. De brugfiguren zijn actief op school met als doel te zorgen voor een warme ouder-school-samenwerking en van daaruit samen school te maken. Een brugfiguur is letterlijk een brug tussen ouders en school. Via schoolpoortcontacten, ouderkaffees, ouder-kind-activiteiten in de klas.... worden de ouders en school dichterbij elkaar gebracht en leren ze elkaars verwachtingen beter kennen.

Op elke school kan er een werkgroep actief zijn waarin leerkrachten nadenken over welke (soms kleine) veranderingen op school kunnen doorgevoerd worden zodat de ouder-school-samenwerking versterkt wordt. Bijvoorbeeld door te werken aan begrijpbare communicatie, drempels weg te werken bij oudercontacten, ondersteuning bij Smartschool, in te zetten op informele contacten met ouders, ouder-kind-activiteiten te organiseren in de klas... Deze beleidsveranderingen komen de onderwijskansen van alle kinderen en hun gezinnen ten goede!

De piste van brugfiguren op school werd opgenomen in het beleidsplan van de vorige legislatuur, maar bleef een dode letter. We vragen dat het lokaal bestuur middelen vrijmaakt om te investeren in een brugfigurenwerking. De brugfigurenwerking kan worden geïntegreerd in de bestaande Katrolwerking. Voor de opstart van deze werking zijn er regelmatig projectoproepen vanuit de Vlaamse Overheid in teken van de strijd tegen kinderarmoede.

Een goed voorbeeld hiervan is het lokale bestuur van Aalst, dat investeert in samenwerking met de vierdewereldgroep "Mensen voor Mensen" in een schoolpoortwerking:

<https://aalst.be/onderwijs/brugfiguren-leggen-verbinding-tussen-ouders-en-school>

Volg de schoolcode op via overleg met de vertrouwenspersonen

Sinds 2008 hebben alle scholen in Erpe-Mere een schoolcode ondertekend, waarbij elke school zich engageert om armoede op school structureel aan te pakken door middel van concrete acties. In het verleden organiseerde het OCMW tweemaal per jaar overleg met de vertrouwenspersonen, vaak de zorgleerkracht of directeur van de scholen, om de uitvoering en opvolging van de schoolcode te bespreken. We betreuren echter dat dit overleg is stopgezet. Hoewel armoede op school wordt besproken tijdens de onderwijsraad, te midden van andere agendapunten, krijgt het niet altijd de nodige aandacht. Een overleg met de vertrouwenspersonen zorgt voor uitwisseling van concrete ervaringen en aanpak, mensen in armoede krijgen er een stem en er kunnen gezamenlijke acties worden opgezet. Daarom vragen wij dat het overleg met de vertrouwenspersonen wordt hervat.

De schoolcode bestaat uit volgende engagmenten die de werkgroep vertrouwenspersonen kan opvolgen:

- De school doet inspanningen om de totale schoolkosten te doen dalen: het schoolteam zoekt steeds naar de –voor de ouders- financieel voordeligste manier om haar pedagogisch project te realiseren. De school engageert zich om op kritische wijze, de aangerekende kosten te bekijken in functie van een betere beheersing en/of mogelijke daling van de totale kostprijs.
- De school geeft in het begin van het schooljaar een volledig overzicht van de kosten: Het schoolteam deelt bij de aanvang van een schooljaar de kostprijs van het nieuwe schooljaar mee aan de ouders. Het overzicht bevat de verplichte uitgaven en de niet verplichte uitgaven.
- Dure activiteiten worden beperkt, de school zoekt financiële middelen om de kostprijs te drukken: Als het schoolteam activiteiten tijdens de schooluren organiseert, stelt het schoolteam zich tot doel alle leerlingen te laten deelnemen. Voor deze activiteiten mag de financiële bijdrage nooit uitsluiting in de hand werken. Wat niet voor alle leerlingen financieel haalbaar is, kan nooit voorbereid of verwerkt worden tijdens de lessen.
- Herinneringen van onbetaalde rekeningen worden niet via de leerling bezorgd: het schoolsecretariaat kan de schoolrekening enkel de eerste keer via de kinderen/leerlingen aanbieden. In andere omstandigheden mag het schoolteam de leerling nooit betrekken in de problematiek van de onbetaalde schoolrekening.
- Gespreide betaling mogelijk bij grote schooluitgaven of financiële problemen: De school biedt de ouders de mogelijkheid tot gespreide betaling aan bij grotere schooluitgaven of in geval van financiële problemen.
- Iedere school heeft een vertrouwenspersoon die vorming krijgt: binnen elke school wordt een vertrouwenspersoon aangeduid als aanspreekpunt voor deze problematiek. Deze vertrouwenspersoon engageert zich tot het volgen van vorming i.v.m. de problematiek van kansarmoede.
- Positieve relatie, geen vooroordelen, begrip voor gezinnen met een beperkt inkomen: de directeur engageert zich om samen met het schoolteam te werken aan positieve beeldvorming over (kans-)arme gezinnen.
- Vlotte doorverwijzing naar andere diensten: De school engageert zich tot samenwerking met sociale diensten om ernstige probleemsituaties in teamverband te bespreken en te behandelen.

Zorg voor een uitbreiding van de werking van het Huis van het Kind

In 2023 werd de studie -en voedingsondersteuning van De Katrol bekroond met onze 'laagste drempel award' voor de opbouw van een vertrouwensrelatie met gezinnen door middel van regelmatige huisbezoeken. Er wordt vertrokken vanuit de vragen en noden van het gezin. De Katrol doet inspanningen een brug te slaan tussen de gezinnen, de scholen en andere diensten.

Ook de andere opvoedingsondersteuning voor gezinnen in armoede, aangeboden door het Huis van het Kind, wordt als waardevol ervaren door gezinnen in armoede. Er wordt ingezet op outreachend werken, onder andere via de kinderactiviteiten zoals 'Speel je mee?' in de lokalen van Ommekeer en De Scharnier, en de speelbabbels in de sociale wijken.

Ommekeer is vragende partij de kloof tussen Onderwijs en Welzijn te verkleinen door de structurele uitbouw van een brugfigurenwerking, die geïntegreerd wordt binnen de werking van Katrolwerking. Voor de opstart van deze werking zijn er regelmatig projectoproepen vanuit de Vlaamse Overheid in teken van de strijd tegen kinderarmoede.

5. OCMW dienstverlening

Baseer de aanvullende steun op het referentiebudget voor een menswaardig inkomen (REMI)

Het inkomen van mensen in armoede is onvoldoende om menswaardig te kunnen leven. Armoedeorganisaties pleiten al jaren voor verhoging van uitkeringen tot boven de armoedegrens. Ook de OCMW's worden steeds vaker geconfronteerd met gezinnen die ondanks alle mogelijke besparingen structureel niet rondkomen.

In de afgelopen jaren heeft Ommekeer, in samenwerking met Welzijnsschakel Lede, het OCMW van Erpe-Mere en Lede, een systeem voor aanvullende steun ontwikkeld. Dit systeem is een gestandaardiseerd instrument dat maatschappelijk werkers gebruiken om op maat van gezinnen te bepalen of zij recht hebben op aanvullende steun en zo ja, hoeveel. Deels gebaseerd op de budgetten van het REMI-systeem, zijn de barema's van het huidige systeem lager dan die van het REMI-systeem voor gezinnen met meerdere en oudere kinderen.

Vanuit de federale overheid worden OCMW's gestimuleerd om met het REMI-systeem te werken. Wij vragen de OCMW's om, in de strijd tegen kinderarmoede, de barema's van het REMI-systeem ook toe te passen voor grote gezinnen, of nog beter, volledig over te stappen op het REMI-systeem. Het OCMW van Lede heeft reeds deze beslissing genomen.

Kies voor een meer gedragen hulpverlening

Mensen in armoede die deel uitmaken van onze armoedevereniging hebben vaak aangegeven dat ze een aanzienlijke bewijslast moeten leveren en hierdoor een hoge administratieve drempel ervaren wanneer ze contact opnemen met het OCMW. Bovendien worden steunmaatregelen meestal onder diverse voorwaarden toegekend. We pleiten ervoor dat er minder nadruk wordt gelegd op het verzamelen van bewijsmateriaal en dat er meer nadruk komt te liggen op het luisteren naar het volledige verhaal van de cliënt. We willen meer ruimte voor dialoog en de mogelijkheid om realistische en op maat gemaakte afspraken met de cliënt te maken. We ervaren dat een hulpverleningsbenadering die gedragen wordt door zowel de hulpverlener als de cliënt een veel grotere kans op succes heeft.

Investeer verder in vindplaatsgericht werken

Het is belangrijk te beseffen dat het vragen om hulp voor niemand gemakkelijk is, maar voor mensen in armoede is dit vaak nog moeilijker. Ze worden geconfronteerd met sociale druk, trots, slechte ervaringen uit het verleden, vervoersarmoede, vermoeidheid van eerdere hulpverlening, de wens om hun situatie zelf onder controle te houden, en een gebrek aan vertrouwen, om er maar een paar te noemen. Hierdoor aarzelen mensen in armoede vaak om hulp te zoeken bij het OCMW en doen ze dit meestal pas als ze zich in een acute noodsituatie bevinden.

Vindplaatsgericht werken betekent dat hulpverleners actief de leefwereld van kwetsbare mensen betreden om de levensomstandigheden van gezinnen te verbeteren, in plaats van hen te verwachten binnen de muren van het OCMW.

In de afgelopen beleidsperiode heeft het OCMW geïnvesteerd in vindplaatsgericht werken door de opstart van De Scharnier, met een sociale kruidenier, een ruilwinkel voor kinderkledij, een digi-punt en een 'rap op stap'-kantoor. In deze aanpak staat ontmoeting centraal als de toegangspoort tot hulpverlening en wordt er geprobeerd om mensen in armoede te versterken. Daarnaast biedt de werking groepsvormingen aan. Ommekeer staat achter het idee om deze vindplaatsgerichte werking verder uit te breiden en te ontwikkelen.

Vindplaatsgericht werken met focus op alleenstaande ouders

Het is bekend dat eenoudergezinnen een hoog risico lopen op armoede, en ze kunnen relatief eenvoudig worden opgespoord. In Erpe-Mere zijn er volgens gegevens uit 2023, 338 eenoudergezinnen met ten minste één minderjarig kind (bron: armoede-informatie Erpe-Mere).

In het meerjarenplan voor de periode 2020-2025 is opgenomen dat alleenstaande ouders benaderd worden via huisbezoeken, maar tot op heden is dit plan niet uitgewerkt, laat staan in gang gezet. We pleiten ervoor dat het OCMW concrete acties onderneemt om deze risicogroep proactief op te sporen. Daarnaast is het van belang dat het OCMW zich focust op de toekenning rechten en het aanbieden van groepswerking voor deze doelgroep. Het OCMW kan via de federale overheid middelen aanvragen om een dergelijk programma op te zetten, onder andere via het Miriam-programma.

Vindplaatsgericht werken met huurbegeleiding voor de kandidaat huurders van een sociale woning

In onze gemeente zijn er momenteel 298 kandidaat-huurders die op zoek zijn naar een sociale woning. Het OCMW heeft de mogelijkheid om actief op zoek te gaan naar deze kandidaat-huurders en hen te begeleiden in hun zoektocht naar betaalbare en kwalitatieve huisvesting. Momenteel begeleidt het OCMW alleen inwoners die reeds cliënt zijn.

Een mogelijke oplossing om deze dienstverlening uit te breiden is om extra personeel aan te stellen als huurbegeleider, gefinancierd met de middelen verkregen uit de leegstandsbelasting. In 2023 overwoog het lokaal bestuur om te investeren in huurbegeleiding maar er werd uiteindelijk geen beslissing genomen. Meer informatie hierover is te vinden in het hoofdstuk 'Wonen'.

Zorg voor dienstverlening op plaatsen waar mensen in armoede komen

De Commissie Juridische Bijstand vraagt het gratis juridisch advies, naast in het Sociaal Huis, ook aan te bieden op plaatsen waar mensen in armoede komen (bv. De Scharnier of Ommekeer). Ook de hulp bij invullen van de belastingaangifte van het FOD Financien kan op die manier uitgebreid worden. Positief is dat er tijdens de openingsuren van De Scharnier steeds een sociaal werker aanwezig is van het Sociaal Huis waar mensen terecht kunnen met vragen en er een ondersteuningsvraag kan opgestart worden.

Voorzie voldoende budget voor de werking van de sociale kruidenier

Het OCMW wil met de organisatie van de sociale kruidenier mensen in armoede uit hun isolement halen en een laagdrempelige toegangspoort vormen naar hulpverlening, groepswerking en vorming, ... In 2023 waren er ongeveer 150 gezinnen aangesloten. Ieder aangesloten gezin krijgt een maandelijks budget waarbinnen er kan genoten worden van een korting op de producten. Er is echter onvoldoende budget begroot om het toenemend aangesloten gezinnen de mogelijkheid te geven hun budget te benutten. We vragen dat er bij de volgende legislatuur voldoende begroot wordt rekenhoudende met een toename van het aantal gezinnen, prijschommelingen en andere factoren om zo de werking en aanbod van de sociale kruidenier te verzekeren.

6.DIGITALE INCLUSIE

Aangezien de toegang tot grondrechten steeds meer afhangt van de digitale mogelijkheden van burgers, zijn overheden het aan hen verplicht om de toegang tot het internet te garanderen.

In 2022 heeft Ommekeer een bevraging afgenomen bij gezinnen met schoolgaande kinderen. Daaruit blijkt:

- Een beperkt aantal apparaten binnen het gezin vergroot de digitale kloof: 10% van de gezinnen met kinderen in het secundair beschikt niet over een laptop. 90% van de gezinnen heeft gemiddeld één laptop per vier gezinsleden.
- 65% van de gezinnen meldt dat hun apparaten niet goed werken.
- 73% van de ouders geeft aan dat hun apparaten geen virusbeschermer hebben, wat het gezin kwetsbaar maakt voor phishing en andere dreigementen en de kwaliteit van de apparaten ondermijnt.
- Voor de helft van de gezinnen is het afdrukken van documenten thuis een probleem.
- 80% van de ouders heeft nog nooit een computercursus gevolgd, zoals die bijvoorbeeld worden aangeboden in de bibliotheek of door Ligo. Ouders leren vooral bij via de kinderen.

‘Mijn frigo is kapot. Ik heb sociaal tarief voor mijn energie en kwam te weten dat ik een fluviuskortingsbon kon aanvragen voor de aankoop van een energiezuinig toestel. Ik wist echt niet hoe ik daar moest aan beginnen. Ik heb geen laptop, enkel een gsm en ik ben niet handig met de computer. Via een website moet je eerst een attest van het sociaal tarief opvragen en nadien de aanvraag doen via de computer. Samen met een vrijwilliger van Ommekeer hebben we de aanvraag kunnen doen.’

Peter, Erpe-Mere

Maak hard-en software betaalbaarder

Ommekeer vraagt dat er een betaalbaar alternatief voor hard- en software wordt uitgewerkt. Denk daarbij niet alleen aan computertoestellen zelf, maar ook aan de nodige software, printers, webcams, eID-kaartlezers etc. Concreet kan dit door bv. een betaalbaar uitleen of aankoopstelsel, vergelijkbaar met wat sommige middelbare scholen al doen.

Goed praktijkvoorbeeld: In het digipunt van de stad Aalst hebben mensen met een kansentarief de mogelijkheid om gratis twee jaar lang een laptop te lenen. Voor meer informatie kun je terecht op de volgende website: <http://www.digipuntaalst.be/>

Zorg voor digitale ondersteuning op plaatsen waar mensen in armoede komen en op momenten dat er een concrete nood is

Onze gemeente werkt momenteel met digipunten via de bibliotheek. Een digipunt is een plek waar mensen terecht kunnen met hun digitale vragen. Het huidige aanbod is voornamelijk geconcentreerd in de gebouwen van de bibliotheek en tijdens de repaircafés.

Wij stellen voor samenwerkingen met partners (Sociaal Huis, Scholen, De Scharnier, Ommekeer) aan te gaan en meer doelgerichte digi-momenten te organiseren op locaties waar mensen in armoede over de vloer komen. Deze ondersteuning zou ook beschikbaar kunnen zijn op momenten dat er concrete digitale behoeften zijn, en indien nodig uit meerdere contactmomenten kunnen bestaan. Enkele voorbeelden zijn: in het Sociaal Huis, waar cliënten ondersteuning nodig hebben bij het digitaal verzamelen van documenten voor hun steunaanvragen; bij inschrijving of aan het begin van het schooljaar, waar ouders hulp nodig hebben bij het aanmaken van een account voor Smartschool; en in De Scharnier, waar mensen met concrete hulpvragen over de vloer komen.

Zorg voor een duurzaam vormingsaanbod voor mensen in armoede

Daarnaast is het belangrijk om een duurzaam vormingsaanbod te voorzien dat is afgestemd op de behoeften van mensen in armoede om hun digitale vaardigheden te versterken. We waarderen het initiatief van De Scharnier om jaarlijks computercursussen te organiseren in samenwerking met Ligo, en we vragen om deze cursussen structureel te verankeren. Het is een uitdaging de meest kwetsbare inwoners te betrekken in dit vormingsaanbod.

7.VRIJE TIJD

Toegang hebben tot cultuur en vrije tijd is geen luxe maar een recht voor iedereen! Deelnemen aan een toneelvoorstelling in Emotia, een carnavalsfeest van de gezinsbond, lid zijn van een jeugdbeweging of voetbalclub zorgt ervoor dat mensen in armoede deelnemen aan het sociale leven en even weg zijn van de problemen. Het maakt mensen sterker. Je leert nieuwe dingen kennen, je leert creatief zijn en opkomen voor jezelf.

In onze gemeente kunnen mensen in armoede dankzij de uitpas aan kansentarief aan goedkoper tarief deelnemen aan het sociale, culturele en sportieve aanbod in de regio. Het is positief dat het kansentarief ook toegankelijk is geworden voor mensen met verhoogde tegemoetkoming en de verlenging automatisch verloopt. Helaas ondervinden mensen in armoede nog heel wat drempels om deel te nemen aan cultuur en vrije tijd.

“Ik ben een alleenstaande moeder met twee kinderen. Ik heb het al jaren moeilijk. Door jaren in de miserie te leven, heb je op den duur niet meer de gewoonte en energie om nog buiten te komen, je sluit jezelf op. Zelf om eens naar de cinema te gaan met de kinderen moet ik een inspanning doen.”

Veerle, Erpe-Mere

Onze aanbevelingen zijn grotendeels gebaseerd op het memorandum uitgewerkt door de stuurgroep UiTPAS Dender waarvan Ommekeer deel uitmaakt.

Behoud van de huidige kostendeling

Er gaan stemmen om de kostendeling aan te passen. Na grondig onderzoek en bevraging bij mensen in armoede (zie kolom hieronder) opteren alle armoedepartners binnen de stuurgroep UiTPAS Dender echter voor een behoud van de huidige kostendeling (€1,5 - €3 – 25%). Dit stelt gezinnen en kinderen maximaal in staat om te blijven participeren aan het vrijetijds- en school-aanbod. Zo kunnen de meest kwetsbare gezinnen blijven deelnemen. UiTPAS met een toegankelijk vast tarief is een belangrijk instrument om UIT armoede te geraken en kinderarmoede te bestrijden

Bevraging bij 30 gezinnen in armoede uit Aalst, Erpe-Mere, Ninove, Haaltert en Lede.
(65 volwassenen en 132 kinderen)

37% van alle activiteiten die deze gezinnen deden in 2023 zou geschrapt worden indien 20%-regeling
(45 van de 122 ingevoerde activiteiten), waaronder:

- **58%** van de **daguitstappen** zou geschrapt worden indien 20%-regeling
(21 van de 36 ingevoerde daguitstappen)
- **43%** van de **halve dagactiviteiten** zou geschrapt worden indien 20%-regeling
(23 van de 53 ingevoerde halve dagactiviteiten)
- **26%** van de **schoolactiviteiten** zou geschrapt worden indien 20%-regeling
(7 van de 27 ingevoerde schoolactiviteiten)

Maak het volledige aanbod van EMotia toegankelijk met de UiTPAS

Het aanbod van cultuurhuis EMotia wordt steeds uitgebreider. De voorstellingen die door EMotia zelf worden geprogrammeerd, zijn toegankelijk met de UiTPAS aan kansentarief. Externe aanbieders zijn echter niet verplicht om met de UiTPAS te werken. Van de 82 voorstellingen die gepland zijn tussen september 2024 en juni 2025, zijn er 26, oftewel 3 op de 10, niet toegankelijk voor mensen in armoede. Vaak betreft dit het meer bekende aanbod. We vragen om het reglement aan te passen zodat alle voorstellingen toegankelijk zijn met de UiTPAS.

Voorzie een halftijdse UiTPAS-coördinator

Een professionele UiTPAS-coördinator per lokaal bestuur maakt het succes en is een noodzakelijke voorwaarde voor het goed functioneren van UiTPAS in onze gemeente. Dit vraagt ruimte en middelen van een bestuur. De rol van UiTPAS-coördinator wordt momenteel niet of onvoldoende ingevuld.

In het contract dat publiek met haar partners afsluit, staat dat elk lokaal bestuur minstens halftijds een medewerker aanstelt. Een UiTPAS-medewerker kan een cruciale rol spelen in het verbinden van verschillende stadsdiensten, organisatoren, scholen en burgers.

Promoot de UiTPAS bij het verenigingsleven

Het gemeentelijke aanbod van het cultuurhuis Emotia, de sportdienst en jeugddienst is toegankelijk met de UiTPAS aan kansentarief. De meeste sport -en jeugdverenigingen en culturele verenigingen blijven echter koele minnaars van de UiTPAS.

We vragen het lokaal bestuur om te investeren in een promotie van de UiTPAS gericht op het verenigingsleven en om verenigingen praktisch en administratief ondersteunen bij het gebruik van de UiTPAS. Dit kan het best door verenigingen persoonlijk te benaderen. En voortrekker te zijn in het aanbieden van interessante omruilvoordelen.

Investeer in toeleiding: voorzie budget om mensen met UiTPAS kansentarief actief toe te leiden naar het vrijetijdsaanbod

Wij benadrukken dat de uitrol van de UiTPAS niet kan zonder werkmiddelen voor toeleiding van kwetsbare groepen naar vrije tijd. Mensen in armoede moeten verschillende participatiedrempels overwinnen voor ze kunnen deelnemen aan vrije tijd. Het is de verantwoordelijkheid van de lokale overheid om ook hierop in te zetten.

Een goed praktijkvoorbeeld is het gezamenlijk initiatief van het Huis van het Kind, de bibliotheek, de jeugd -en sportdienst, die tijdens het maandelijks ontmoetingsmoment van Ommekeer en De Scharnier kinderactiviteiten organiseren en ouders persoonlijk informeren over hun aanbod en de kans geven om direct in te schrijven voor activiteiten. Een ander voorbeeld is de groepswerking waarbij leden van Ommekeer en De Scharnier een overzicht krijgen van het nieuwe seizoen van Emotia en een rondleiding in het gebouw.

Maak de speelpleinwerking meer betaalbaar

De speelpleinwerking heeft momenteel een kostprijs van 3 euro per dag per kind voor gezinnen met kansentarief. Voor gezinnen in armoede is dit niet betaalbaar als er meerdere kinderen, meerdere dagen willen deelnemen. De speelpleinwerking is vaak de enige vorm van ontspanning voor kwetsbare gezinnen tijdens de vakantie. We zijn samen met de armoedeverenigingen uit de regio vragende partij bij gezinnen met kansentarief het tarief aan te passen naar 1 euro 50 per kind/per dag zoals het geval is in Lede of Haaltert of de speelpleinwerking te aanzien als een meerdaagse activiteit waarbij 25% van de totale kost wordt aangerekend.

8.ARMOEDE IN ERPE-MERE IN CIJFERS

- [Rapport armoede Erpe-Mere 2023 \(bron: provincie in cijfers\)](#)
- [Gemeentemonitor armoede 2023 \(bron: gemeente en stadsmonitor Vlaanderen\)](#)
- [Uitgaven sociaal beleid gemeente Erpe-Mere 2023 \(bron: Je gemeente telt\)](#)

Welzijnsschakel Ommekere vzw

Kloosterstraat 7, Erpe-Mere

info@welzijnsschakelommekeer.org

0479/94.42.71

www.samenarmoedestoppen.org

samenarmoedestoppen.org

Welzijnsschakel Ommekere vzw

Ommekere maakt deel uit van:

[Netwerk Tegen Armoede](#)

Het Netwerk bestaat uit 61 verenigingen waar mensen in armoede het woord.

[Welzijnsschakels vzw](#)

Welzijnsschakels bestaat uit 188 verenigingen.